

Verkostoyritykset ja tutkimus
Teija Lahti-Nuutila, Soile Ollila

23.3.2017

12/060/2017
DM 1819512

Oikeusministeriö
Työryhmän sihteeri Tanja Jaatinen
etunimi.sukunimi@om.fi

Lausuntopyyntö OM 1/41/2016, 6.3.2017

TEKESIN LAUSUNTO YLEISEN TIETOSUOJA-ASETUKSEN VAIKUTUKSESTA TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN JA TILASTOINNIN KANSALLISEEN SÄÄNTELYYN

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa Yleisen tietosuoja-asetuksen vaikutuksesta tieteellisen tutkimuksen ja tilastoinnin kansalliseen sääntelyyn.

Lähtökohtaisesti Tekes tukee tieteellisen tutkimuksen yleisesti hyväksytyjä kriteerejä myös henkilötietolain ja tietosuojan osalta sekä kannattaa lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joilla helpotetaan henkilötietojen käyttöä anonymisoituna tieteellistä tutkimusta ja tilastointia varten. Muistiossa esitetyt 89 artiklan 2 kohdan mukaiset rajoitukset ovat tämän tavoitteen huomioon ottaen riittäviä ja asianmukaisia. On järkevää rajata rekisteröidyn oikeuksia silloin kun kyse isosta massasta henkilötietoja, joiden suojauksesta ja asianmukaisesta käsittelystä huolehditaan koko niiden elinkaaren ajan ja niitä käytetään tutkimuskäyttöä tai tilastointia varten.

Tekes näkee haasteeksi epäselvyydet tieteellisen tutkimuksen määrittämisessä. Tieteellinen tutkimus on yhä useammin vuorovaikutuksessa soveltavan tutkimuksen ja yritysten tuotekehityksen kanssa. Vasta tutkimustulosten hyödyntäminen luo tavoiteltua yhteiskunnallista hyötyä, mikä tulisi huomioida kyseisessä säädöstekstissä. Asetuksen muotoilussa olisi otettava huomioon, että organisaatiomuotoa ei sääntelyssä rajoitettaisi. Eli tieteellisen tutkimuksen kriteerit täytyvät silloin, kun tietyt yleisesti hyväksytyt tieteellisen tutkimuksen edellytykset ovat kunnossa (vastuullinen johtaja, tutkimussuunnitelma jne.) ja että näin myös yritykset voivat hyödyntää tietoa tutkimuksissaan.

Suomella on erityinen asema digitaalisessa murroksessa perustuen keskittyneeseen ja pitkältä ajalta kerättyyn henkilötietoon esimerkiksi terveydenhuollossa. Tämä luo globaalisti merkittävät mahdollisuudet uusille innovaatioille ja liiketoiminnalle sekä yritysten halulle investoida Suomeen. Lainsäädäntöä tulisikin kehittää niin, että pseudonymisoitua tietoa voitaisiin käyttää uusien innovaatioiden lähteenä. Muutoin menetämme merkittävän kansallisen kilpailuedun, mitä tämä tietojen hyödyntäminen loisi. Kansallinen liikkumavara asetuksen soveltamisessa olisi hyödynnettävä niin, että voimme säilyttää tämän kilpailuedun.

Samalla kun säilytämme kansallisen kilpailuedun, on huomioitava, ettei asetuksen soveltaminen aiheuta harmia kansainväliselle tutkimusyhteistyölle. Yleiseurooppalainen näkökulma asetuksen soveltamiseen on tärkeä. Euroopalla ja Suomella on oltava edistyksellinen tietosuojalainsäädäntö, joka takaa sekä yksilöiden että yhteisöjen tiedon suojaamisen tarpeet ja samalla mahdollistaa ja jopa tukee uusien innovaatioiden kehittämistä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Verkostoyritykset ja tutkimus
Teija Lahti-Nuuttila, Soile Ollila

23.3.2017

12/060/2017
DM 1819512

Teija Lahti-Nuuttila
johtaja